

ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΚΑΡΤΕΣ ΚΑΙ ΩΡΑΡΙΑ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΤΗΣ ΣΕΖΟΝ

Θεωρούμε ότι είναι πολύ πρόσφορο το έδαφος για να θέσουμε τις βάσεις για ένα νέο κοινωνικό σύμφωνο εργασίας. (...) Η οικονομία μας και ο εργασιακός χώρος δεν έχουν καμία σχέση με αυτά που ήταν πριν από πέντε χρόνια.¹

Εξαήμερο, επέκταση της ψηφιακής κάρτας εργασίας σε επιπλέον τομείς: ωραία μπήκε και φέτος ο Ιούλης. Εντάξει, ξέρουμε· δεν πρόκειται για εξαήμερο, αλλά για μια «έκτακτη μέρα» (από το έκτακτα μέτρα, άραγε;) όπως είπε η κυρία υπουργός.² Κι όσο για την ψηφιακή κάρτα και τα αμέτρητα δεδομένα που θα συγκεντρώνει το πληροφοριακό σύστημα ΕΡΓΑΝΗ, φυσικά είναι υπέρ του εργαζόμενου και φυσικά στόχος είναι να μη δουλεύει κανείς εκτός ωραρίου. Ας αφήσουμε όμως κατά μέρος αυτά τα κρύα αστείακια που τα λέμε μπας και πέσει λίγο η θερμοκρασία, κι ας μοιραστούμε με τους αναγνώστες μια δυο σκέψεις που κάνουμε σχετικά με το πιο πρόσφατο ελεγκτικό και πειθαρχικό ψηφιακό εργαλείο που έλειπε από τη συλλογή μας.

Η ψηφιακή κάρτα εργασίας μάς εμφανίστηκε πρώτη φορά πριν από ακριβώς δύο χρόνια, τον Ιούλη του 2022, όταν εφαρμόστηκε σε όσους δούλευαν στον τραπεζικό κλάδο και στα μεγάλα σούπερ μάρκετ. Μετά τα μηνύματα για το τι ώρα βγαίνουμε από το σπίτι και πού πάμε επί καραντίνας, μετά τα qr code και τα πιστοποιητικά για το αν είμαστε ή όχι εμβολιασμένοι, η καταγραφή σε μαζική κλίμακα προχώρησε άλλο ένα βήμα με την καθημερινή απογραφή χιλιάδων εργαζομένων σε πραγματικό χρόνο. Θα ήταν τουλάχιστον αστείο να θεωρήσει κανείς ότι κάτι δεν πήγαινε καλά στους χώρους εργασίας ή ότι οι διευθυντές, οι προϊστάμενοι, οι ρουφιάνοι, ως φυσικά πρόσωπα, δεν έκαναν αρκετά καλά τη δουλειά τους οπότε ήταν απαραίτητο ένα ακόμα πιο εξελιγμένο εργαλείο ελέγχου για να επιβάλει την τάξη. Όποιος έχει δουλέψει σε σούπερ μάρκετ την τελευταία τετραετία ή έχει μιλήσει με κάποιον που το έχει υποστεί αυτό, ξέρει πολύ καλά ότι το ωράριο είναι ένα σχετικό πράγμα. Και πώς αλλιώς, αφού οι ρυθμοί εργασίας έχουν βαρέσει κόκκινο, ενώ η δουλειά σε κάθε βάρδια βγαίνει με πολύ λιγότερους εργάτες μιας και τα αφεντικά δεν προσλαμβάνουν κανέναν; Η εργασιακή πειθαρχία, λοιπόν, επιβαλλόταν και χωρίς τον ηλεκτρονικό επόπτη. Μέσω των εξαήμερων συμβάσεων, των εξαντλητικών ωραρίων που προκύπτουν με κάθε αφορμή (επειδή κάποιος αρρώστησε ή λείπει με γονική άδεια και φυσικά το αφεντικό έχει φροντίσει να μην υπάρχει αντικαταστάτης), αλλά επίσης και λόγω του αυξημένου κόστους ζωής που κάνει τον φόβο της ανεργίας να συγκρίνεται με τον φόβο του θανάτου. Οπότε τι διάολο χρειαζόταν η ψηφιακή κάρτα;

Και η απορία γίνεται ακόμα μεγαλύτερη αν αναλογιστεί κανείς ότι μιλάμε για τον ελληνικό καπιταλισμό που στηρίζει ένα σοβαρό κομμάτι της ύπαρξής του στον τουριστικό κλάδο. Στον κλάδο, δηλαδή, όπου έννοιες όπως σύμβαση εργασίας, ωράριο, άδεια κλπ δεν έχουν

μήπως είναι λίγο φασίστες;

Ευτυχώς που ήρθε κι η ψηφιακή κάρτα να πάρουμε λίγη δύναμη...

κάποια ακριβώς σημασία. Για του λόγου το αληθές, στο απόσπασμα που ακολουθεί η συντάκτρια της *Καθημερινής* δεν δείχνει να σοκάρεται που κάποια αφεντικά στη Μύκονο και τη Σαντορίνη απαιτούν 16ωρη εργασία:

Η 28χρονη Νεφέλη Σοφικίτη από τις αρχές Ιουνίου εργάζεται σε ένα καφέ στον Κότρωνα, ένα παραθαλάσσιο χωριό στη Μάνη, όπου θα παραμείνει μέχρι τα τέλη Σεπτεμβρίου. Πριν καταλήξει στη συγκεκριμένη θέση, είχε μιλήσει και με επιχειρηματία beach bar στη Σαντορίνη και με έναν άλλο στη Μύκονο. «Σου έδιναν από 1.300 μέχρι 1.500 ευρώ τον μήνα, αλλά ξεκινούσες στις 9 το πρωί και θα δούλευες μέχρι τη 1 το πρωί, χωρίς ρεπό, 7 στα 7», εξηγεί, τονίζοντας πως προτίμησε το καφέ στη Μάνη γιατί οι συνθήκες είναι πιο ανθρώπινες. Έχει το δικό της δωμάτιο, της παρέχουν δύο γεύματα, δουλεύει γύρω στις 10 με 12 ώρες την ημέρα αντί για 16. Η θάλασσα είναι ακριβώς μπροστά.³

Είδατε τι ωραία που έχει φυσικοποιηθεί το 12ωρο; Εδώ και δεκαετίες υπάρχουν χιλιάδες εργάτες (κυρίως μετανάστες, ντόπιοι εποχικά εργαζόμενοι, αλλά και ένα διαρκώς αυξανόμενο κομμάτι της πολυεθνικής νεολαίας αυτής της χώρας) που δουλεύουν σε συνθήκες συνεχούς έντασης εργασίας στα κυκλαδονήσια και τους λοιπούς τουριστικούς προορισμούς και οι λέξεις «8ωρο πενήνήμερο» δεν τους λένε απολύτως τίποτα. Τώρα, όσο για το 16ωρο τι να πούμε; Είναι υπερωρία, υπερεργασία, μαύρη εργασία; Σε ποιο κουτάκι στο excel ΕΡΓΑΝΗ θα χωρούσε ο εργάσιμος χρόνος της σεζόν; Δεν ξέρουμε τι προβλέπει για τέτοιες περιπτώσεις το ψηφιακό θαύμα της κυρίας υπουργού Εργασίας. Μήπως ο αλγόριθμος τα παίζει τελείως γιατί μέσα στο 16ωρο αλλάζει και η μέρα· σαν να λέμε πιάνεις δουλειά Δευτέρα και σχολάς Τρίτη. Εντάξει δεν μπορεί, όλο και κάποια λύση θα βρουν τα τσακάλια της επιστήμης των υπολογιστών... Καταλαβαίνουμε, λοιπόν, ότι το τι σημαίνει «ωράριο» στην πραγματικότητα καθορίζεται από την καπιταλιστική προσταγή σε κάθε έναν ξεχωριστό χώρο εργασίας, κάθε μέρα, σε κάθε βάρδια, κάθε στιγμή.

Η ψηφιακή κάρτα δεν έχει κανένα πρόβλημα με το πώς λειτουργεί ο ελληνικός καπιταλισμός ούτε πρόκειται να δημιουργήσει ζητήματα στα αφεντικά (ακόμα κι αν ρίξει και μερικά πρόστιμα) ως προς το πώς

μήπως είναι λίγο φασίστες;

DEPRESSION

Υπεύθυνος σε στέγη ημι-αυτόνομης διαβίωσης ΑΜΕΑ, ως ένας σύγχρονος Frederick Taylor, στέλνει στις φροντίστριες εκπαιδευτικά βιντεάκια με τα βήματα που πρέπει να ακολουθούν στο σιδέρωμα για να εξοικονομούν χρόνο. Για να το κάνει ακόμα πιο διασκεδαστικό και προσφιλές στις εργαζόμενες, πιάνει ο ίδιος το σίδερο και κάνει live performance τα βήματα. Στο μεταξύ, προσφωνεί τις φροντίστριες «εξαιρετικές νοικοκυρές», μη τυχόν και ξεχάσουν ποια είναι η θέση και ο ρόλος τους ως γυναίκες εργάτριες. Έτσι αποκρύπτει και το γεγονός ότι ο ίδιος είναι αφεντικό τους κι ίσως γλιτώνει λίγη απ' την ξεφτίλα των επιδόσεών του στο σιδέρωμα... Γιατί όπως συμβαίνει κάθε φορά που ένα αφεντικό δοκιμάζει να εκτελέσει την εργασία μιας εργάτριας, τα αποτελέσματα είναι για γέλια και για κλάματα.

συμβαίνει κάθε φορά που ένα αφεντικό δοκιμάζει να εκτελέσει την εργασία μιας εργάτριας, τα αποτελέσματα είναι για γέλια και για κλάματα.

οργανώνουν την καθημερινή εργασία των υπαλλήλων τους. Για την ακρίβεια, με τέτοιου είδους ψηφιακά εργαλεία τα αφεντικά μπορούν να κάνουν την καθημερινή εργασία ακόμα πιο αφορήτη, αφού δημιουργούνται νέα καθήκοντα και επιπλέον φόρτος (να τσεκάρεις το σύστημα γιατί δεν δουλεύει, να περιμένεις στη σειρά σου να σκαναριστεί και να μην προλαβαίνεις να φτιάξεις έναν καφέ πριν σκάσουν οι πελάτες, κλπ). Από την άλλη, η ψηφιακή κάρτα, όπως και κάθε αντίστοιχη συλλογή στοιχείων σε ευρεία κλίμακα, είναι κομμάτι της ασταμάτητης κρατικής παρέμβασης στους χώρους εργασίας. Αυτό που επιδιώκουν οι κρατικές υπηρεσίες λανθάνοντας το My Ergani App είναι να συγκεντρώσουν γνώση, να υπολογίσουν, να εκτιμήσουν και τελικά να ρυθμίσουν εκ νέου κοινωνικές σχέσεις σε εμπόλεμες περιόδους. Μας το λένε και μέσα στα μούτρα:

Η μεταρρύθμιση που αποτελεί και το σημείο – κλειδί για την τήρηση του ωραρίου εργασίας είναι η απευθείας, σε πραγματικό χρόνο σύνδεση με το ΕΡΓΑΝΗ II. Έτσι, η απασχόληση δεν θα καταγράφεται απλώς στο σύστημα του εργοδότη, αλλά ταυτοχρόνως και στο σύστημα του Υπουργείου Εργασίας (...) να μπορεί το υπουργείο Εργασίας να έχει πολλά στοιχεία στη διάθεσή του για τη χάραξη πολιτικής.⁴

Δεν αρκεί, για παράδειγμα, να ξέρει το αφεντικό σου ότι για να βγει η πρωινή βάρδια στο σούπερ μάρκετ χρειάζονται τόσοι 8ωροι, τόσοι 4ωροι και πάει λέγοντας. Πρέπει να το ξέρει και το κράτος, για να κάνει τις συγκρίσεις του με πανελλαδική εμβέλεια, να δει ποιες εποχές, μέρες ή ώρες αυξάνεται ο εργάσιμος χρόνος, κ.ά. Με άλλα λόγια οι φιλοδοξίες του υπουργείου Εργασίας θα μπορούσαν να συνοψιστούν ως εξής: συντονισμός, κρατικός σχεδιασμός, χάραξη πολιτικής με στόχο η οργάνωση της εργασίας να γίνει ακόμα πιο επιθετική. Δεν εντυπωσιαζόμαστε. Σε περιόδους πολεμικής οικονομίας ζούμε, άλλωστε.

1. «Ψηφιακή κάρτα εργασίας: Επέκταση σε τουρισμό και εστίαση προανήγγειλε η Κεραμέως», *Οικονομικός Ταχυδρόμος*, 05/07/2024.

2. Ό.π.

3. Ηλιάνα Μάγρα, «Δουλεύουν σεζόν για τις βουτιές τους», *Καθημερινή*, 07/07/2024.

4. Αν κάνετε διάλειμμα από το 16ωρο και βαριέστε, μπειτε στο psifiakikarta.gov.gr για να σας εξηγήσει το υπουργείο πώς δουλεύει το πράγμα.

10 χρόνια πριν...

24/5/2014: «Προκειμένου οι μαθητές να εξοικονομήσουν χρόνο, διακόπτουν κάθε αθλητική δραστηριότητα, με συνέπεια να συσσωρεύεται ένταση που τα παιδιά δεν μπορούν να διοχετεύσουν πουθενά. Συστήνω να μη σταματούν τη σωματική άσκηση. Είναι αντίδοτο στο στρες». Αυτά συστήνει ψυχολόγος στα παιδιά που δίνουν πανελλήνιες. Κατονικά οι συνάδελφοί της συστήνουν χάπια, αλλά αυτά οι μαθητές τα ξέρουν κι από μόνοι τους.

28/5: Μεγάλη επιτυχία της ελληνικής αστυνομίας: 9 προσαγωγές ανηλίκων για βίαιη επίθεση στο 6ο Γυμνάσιο Αμαρουσίου. Οι 9 ανήλικοι «πέταξαν κροτίδες, αυγά και νερόφουσκες». Είδατε που η επιστήμη εξελίσσεται; Δέκα χρόνια πριν οι ειδικοί σύστηναν σωματική άσκηση στους μαθητές, τώρα συστήνουν έναν μπάτσο για κάθε μπουγέλο.

29/5: Το πρόγραμμα τεχνητής νοημοσύνης της Google προβληματίζει γιατί δίνει κάτι «εξόφθαλμα λανθασμένες απαντήσεις». Για παράδειγμα, όταν ρωτήθηκε: «Πόσες πέτρες πρέπει να τρώω κάθε μέρα;», το AI εργαλείο απάντησε πως: «Σύμφωνα με γεωλόγους του Μπέρκλεϊ, οι άνθρωποι πρέπει να τρώνε τουλάχιστον μία μικρή πέτρα την ημέρα». Το συμπέρασμα είναι σαφές: το γυμνάσιο στο Μαρούσι έπρεπε να είχε φάει καμιά πέτρα αντί για νερόφουσκες.

29/5: Η Πρόεδρος της Δημοκρατίας παρασημοφορεί τον εφοπλιστή Πάνο Λασκαρίδη για την προσφορά του στις ένοπλες δυνάμεις της χώρας, η οποία περιλαμβάνει και την παραχώρηση των πλοίων «Ατλας», «Ηρακλής», «Αίας» και «Περσέας» στο Πολεμικό Ναυτικό. Η παρασημοφόρηση μπορεί να θεωρηθεί και επετειακή. Έρχεται ακριβώς έναν χρόνο αφότου το πλοίο «Ατλας» του Πάνου Λασκαρίδη πιάστηκε με 850 κιλά κοκαΐνης.

4/6: Σειρά επιθετικών περιστατικών λαμβάνει χώρα στα νότια της Γαλλίας. Φάλαινες όρκες έχουν επιτεθεί σε 673 σκάφη, εκ των οποίων έξι κατέληξαν σε βύθιση. Οι επιστήμονες αποδίδουν τα περιστατικά στο ότι «απλώς βαριούνται και θέλουν να παίξουν». Στην Ελλάδα βέβαια θα είχε επενέβη η αστυνομία, γιατί όλο και καμιά νερόφουσκα θα εκτόξευσαν οι όρκες.

5/6: Ο Δρ. Άντονι Φάουτσι, το αμερικανικό αντίστοιχο του Σωτήρη Τσιόδρα, καταθέτει ενώπιον του ειδικού δικαστηρίου που τον ερευνά για το πώς αντιμετώπισε τον ιό. Στην κατάθεσή του παραδέχεται πως ο κανόνας της κοινωνικής απόστασης των 2 μέτρων «απλώς προέκυψε» χωρίς να βασίζεται σε συγκεκριμένες μελέτες, δηλαδή τον έβγαλε κούτρα. Η υπεροχή του ελληνικού πολιτισμού αποδεικνύεται για άλλη μια φορά, καθώς ο δικός μας Σωτήρης Τσιόδρας με τους φίλους του είχαν κανονίσει από νωρίς να έχουν νομικό ακαταδίωκτο για ό,τι παλαβομάρα πει το στόμα τους την περίοδο της καραντίνας.

5/6: Ο Δρ. Χόρζε Χάλακ του Πανεπιστημίου του Σάο Πάολο δημοσιεύει μελέτη πως ο κορονοϊός μπορεί να παραμείνει στο ανθρώπινο σπέρμα για τουλάχιστον 110 μέρες. Ελπίζουμε οι βραζιλιάνοι ειδικοί να έχουν κερδίσει κι αυτοί το ακαταδίωκτο, γιατί αλλιώς δεν τους βλέπουμε πολύ καλά.

10/6: Τα φυτά της Νομικής σχολής ξαναχτυπούν. Κατεβαίνουν στις φοιτητικές εκλογές ως ΑΝΕΦ, δηλαδή Ανεξάρτητοι Φοιτητές, και με σλόγκαν «ΑΝΕΦ κόμματος». Παραπονιούνται όμως στην *Καθημερινή* πως οι υπόλοιποι φοιτητές τους κάνουν bullying προσθέτοντας στο σλόγκαν τους το «μπίρα άνευ» και καταγγέλλουν πως αυτά δεν γίνονται στα πανεπιστήμια του εξωτερικού. Πάλι καλά όμως που δεν είναι στο πανεπιστήμιο του Μπέρκλεϊ, γιατί μπορεί να αναγκάζονταν να φάνε μερικές πέτρες τη μέρα...